
İŞIK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
E-MBA YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

MAN509T.01 YÖNETİM EKONOMİSİ

PROF. DR. SUAT TEKER

Prof. Dr. Suat Teker
MAN509T Yönetim Ekonomisi
Ders: Ekonominin Temel Kavramları

FEYZİYE MEKTEPLERİ VAKFI
İŞIK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

E-MBA
Yüksek Lisans Programı

ÇALIŞMA SORULARI

- 1. İktisadın kendinize göre bir tanımını yapabilir misiniz?*
- 2. İktisat biliminin çözüm aradığı en temel sorunu tanımlayabilir misiniz?*
- 3. Mal ve hizmet üretimi arasındaki en temel fark/farklar nelerdir?*

Geçen haftanın çalışma soruları...

2.HAFTA

EKONOMİNİN TEMEL KAVRAMLARI

Üretim İmkanları Modeli

İktisadın Bölümleri

Ekonomik Sistemler

PROF. DR. SUAT TEKER

Üretim ve Üretim Faktörleri

- Üretim, iktisadi ürünlerin miktarını veya faydasını artırmak veya yararlı hizmetler sunmak amacıyla, harcanan tüm çabaları ifade eder. Bir başka deyişle üretim, istekleri tatmin etmek için fayda yaratılmasıdır.
- Hem mal, hem de hizmetlerin yaratılması, iktisatçı açısından üretimdir.
- Üretim malları ve ticari hizmetlerin kullanımını sağlayan üretimin temel amacı, tüketim malları ile kişisel hizmetler sağlayarak fayda yaratmaktır.

Üretim

- Üretim söz konusu olduğunda; çiftçi, fabrika işçisi, sürücü, doktor veya aktör arasında ayırım yapılmaz.
- Günlük anlamda üretim; nesnelere yapıldığı, imal edildiği veya fabrikalaştırıldığı bir süreç olarak algılanır.
- Üretim temelde unsurları,
 - ✓ Girdilerin çıktıya dönüştürülmesi süreci ve
 - ✓ Farklı girdilerin bir bileşimi olarak çıktı elde edilmesidir.

Üretim

- Üretim faaliyeti ile, şekil, yer, zaman ve mülkiyet faydası yaratılır.
- **Şekil faydası**, malların fiziksel ve kimyevi yapılarının değiştirilmesi ile sağlanan faydadır.
- **Yer faydası**, malların daha çok bulunduğu bir yerden daha az bulunduğu bir yere taşınmasıyla sağlanan faydadır.
- **Zaman faydası**, malların en fazla istenildikleri zaman hazır bulundurulmaları ile sağlanan faydadır.
- **Mülkiyet faydası**, malları onlara en fazla değer atfeden kişilere ulaştırılması ile sağlanan faydadır.

Üretim

Üç tür üretimden söz etmek mümkündür.

- **Birincil üretim**, doğada hazır bulunan malların üretimidir. Kömür, altın, ham petrol, çiftçilik ve balıkçılık gibi.
- **İkincil üretim**, birincil üretim sonucunda elde edilen ürünlerden bir proses sonucunda daha karmaşık ürünlerin elde edilmesidir. Ham petrolden mazot, benzin, asfalt ve kimyasal maddelerin elde edilmesi gibi.
- **Üçüncül üretim**, hizmet üretimidir ve ticari ve kişisel hizmetler olarak ikiye ayrılabilir. Toptancılık, perakendecilik, bankerlik, sigortacılık, ithalat-ihracat ticari hizmet üretimi olarak sayılırken, dişçi, hemşire, öğretmen gibi kişilerin sunduğu hizmetler, kişisel hizmet üretimi olarak kabul edilir.

Üretim Faktörü – Toprak (Doğal Kaynaklar)

- Üretim sürecinde kullanılan tüm doğal kaynaklar, **toprak** içerisinde yer alır.
- Bir üretim faktörü olarak toprak dediğimizde aklımıza sadece tarım alanları değil, mineral kaynaklar, atmosferdeki gazlar, ormanlar ve okyanuslar da gelmelidir.
- Toprağın kullanımı karşılığında yapılan ödemelere, **rant** denir.

Üretim Faktörü – İşgücü (Emek)

- Emek (işgücü), mal ve hizmet üretimine katkı yapan kişilerin, tüm fiziksel ve zihinsel faaliyet ve eylemlerini ifade eder.
- İşgücü ile ilgili olarak; öğretmen, profesyonel futbolcu ve nükleer fizikçinin yaptığı tüm faaliyetler, emek olarak değerlendirilir.
- Emek tanımı içerisinde, insanların girişim yetenekleri yer almaz.
- Emek, insanın sunduğu bir kaynak olması nedeniyle diğer faktörlerden ayrılır.
- Emek, belirli bir zaman süresi içerisinde çalışmak için ayrılan zaman ile ölçülür.
- Emek hizmetleri karşılığı yapılan ödemelere, **ücret** denir.

Üretim Faktörü - Sermaye

- Sermaye, üretim için girdi olarak kullanılan üretim malları ve tüketicilerin ellerinde olmayan tüketim malları stoklarından oluşur.
- Basit olarak, geçmişte üretilmiş ancak henüz tüketilmemiş herhangi bir mal, bugünkü sermayeyi temsil eder.
- Sermaye insan yapımı bir kaynak olduğu için, insanların bugün sermaye üretimi için ayırdıkları kaynakları, gelecekte artırmaları mümkündür.

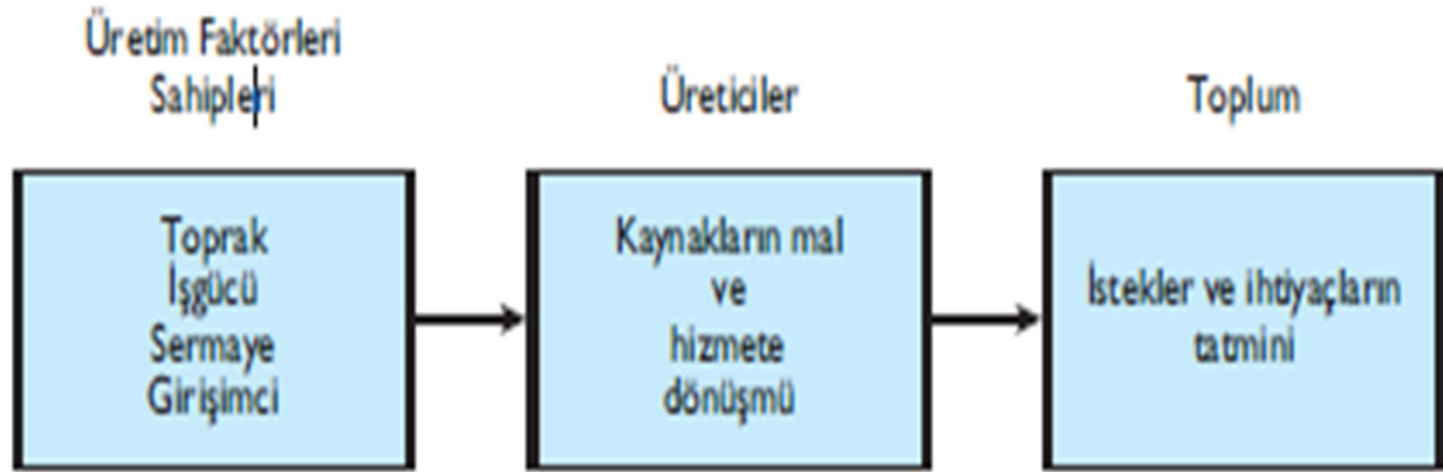
Üretim Faktörü - Sermaye

- İktisatçı açısından sermaye; reel, fiziki ve insan yapımı üretici varlıklar olarak tanımlanır.
- Bu kapsamda, tüm fabrika, dağıtım ve depolama araçları, makine ve aletler sermaye olarak değerlendirilir.
- Finansal varlıklar bu tanım içerisinde yer almaz. Sermayenin kullanılması sonucu yapılan ödemelere **faiz** denir.

Üretim Faktörü - Girişimci

- Girişimcilik, toprak, emek ve sermaye gibi üretim faktörlerini, malları üretmek amacıyla bir araya getirmek, yeni iş olanakları yaratmak ve mevcut işleri yapmada kullanılmak üzere yeni yöntemler geliştirmek için; bazı insanların sahip oldukları özel yetenekler olarak tanımlanabilir.
- Girişimci diğer kaynakları kullanma karşılığında; ücret, faiz ve rant ödedikten sonra kalan parayı, gelir olarak tutar. Bu paraya **kâr** denir.
- Kâr, girişimcinin iş riski alma, üretken kaynakları organize etme ve yeni buluşlar ortaya çıkarma karşılığında aldığı bir ödül olarak düşünülür.

Üretim Faktörleri ile İstekler ve İhtiyaçlar Arasındaki İlişki

- **Üretim faktörleri** dört temel grup altında toplanabilir; toprak, işgücü, sermaye ve girişimci.
- Bir mal veya hizmetin ortaya çıkabilmesi için, bu üretim faktörlerinin tümünün bir araya gelmesi gerekir.
- Her bir ürün veya hizmet için, bu üretim faktörlerinin farklı bir karışımı bir araya getirilir.

Ekonomik Karar Birimleri

- Ekonomik aktörler de denilen temel karar birimleri; hanehalkı, firmalar ve devlettir.
- Her bir karar birimi, insanın yaşamdaki rolünden öte, insanın iktisadi fonksiyonlarını tanımlar. Bu nedenle, herhangi bir kişi gün boyunca, bu iktisadi fonksiyonlardan birden fazlasını gerçekleştirebilir.

Hanehalkı, aynı çatı altında yaşayan ve ortak finansal kararlar alan tüm insanlar olarak tanımlanabilir.

- Hanehalkı, tek kişi veya birden çok kişiden oluşabilir. Hanehalkını oluşturan kişilerin, akraba olmaları gerekmez.
- Hanehalkları üretilen mal ve hizmetlerin tüketicisi, üretici kaynakların sahibi veya arz edicisidir.

Ekonomik Karar Birimleri

Firmalar, üretici kaynakları kullanan ve ne üretileceğini kararlaştıran şahıs şirketlerinden devlete kadar olan bütün üretici birimlerdir.

- Firmalar, diğer firmalara, devlete veya hanehalklarına sattığı malları üretmek için, üretim faktörlerini kullanan birimlerdir.
- Firmaların ekonomide başlıca iki rolü vardır; üretim faktörlerini satın almak ve ürettikleri mallar satmak.

Ekonomik Karar Birimleri

Devlet, firmalar tarafından üretilen malların bir kısmını satın alır.

- Hanehalkı gelirlerinin bir kısmını vergi olarak toplar.
- Devlet, çeşitli mal ve hizmetleri üretebilir.
- Devlet, mülkiyet haklarını düzenler ve özellikle firmaların faaliyette buldukları piyasalar ile ilgili düzenlemeleri yaparak, firmalar, tüketiciler ve kaynak sahipleri ile ilgili tüm düzenlemeleri hayata geçirir.

İKTİSADIN YÖNTEMİ

Tüm doğal bilimler ve diğer sosyal bilimlerde olduğu gibi, iktisat bilimi de yöntem olarak bilimsel yöntem kullanır.

Bilimsel yöntemde dört aşamadan oluşan bir süreç izlenir.

1. Gerçek yaşamla ilgili gözlemler yapılır. Gerçek dünyadaki davranışlar ve sonuçlara bakılır.
2. Bu gözlemler kullanılarak, neden-sonuç ilişkilerine bir açıklama getirilir (hipotez).
3. Hipotezlerin ne kadar geçerli olduğunu belirlemek için, belli olayların sonuçları ile hipoteze dayanan sonuçlar karşılaştırılır ve teste tabi tutulur.
4. Elde edilen test sonuçları, hipotezi destekliorsa, hipotez bir teoriye dönüştürülür. Öngörülerini gerçek yaşamdan elde edilen sonuçlarla desteklenmiş ve iktisatçılar tarafından genel kabul görmüş bir teori, iktisadi bir yasa olarak değerlendirilir.

İKTİSADIN YÖNTEMİ

- İktisatçılar, üretim, tüketim ve değişim faaliyetlerinde bulunan tüm iktisadi birimlerin davranışlarını açıklamak için teoriler geliştirirler.
- İktisatçıların geliştirdikleri teoriler, yasalar veya modeller, gerçek olayları açıklamaya yönelik basitleştirilmiş çerçevelerdir.
- Oysaki gerçeğin kendisi, oldukça karmaşık ve tam olarak anlaşılamayacak kadar şaşırtıcıdır. Bu nedenle, geliştirilen iktisadi teorilerde, olayları basitleştirilmek üzere varsayımlar kullanılır.
- İktisatçılar bir modeli değerlendirirken, varsayımlarının gerçeklik derecesine göre değil, teorinin ne kadar iyi kestirim yapabildiğine göre değerlendirir.

İKTİSADIN YÖNTEMİ

- İktisadi yasaların /ilkelerin, bir iktisadi davranışın genellemesinden ibaret olduğu unutulmamalıdır. Bu iktisadi ilkeler, tipik veya ortalama olarak adlandırılan bir tüketicinin, bir işçinin veya bir firmanın eğilimleri olarak ifade edilir.
- Teoriler oluşturulurken, iktisatçılar '*diğer şeyler sabitken - ceteris paribus*' varsayımını kullanırlar.
- İktisadi teoriler geliştirilirken, yanlış sonuçlara yol açabilecek iki nedenseme hatasından kaçınmak gerekir.

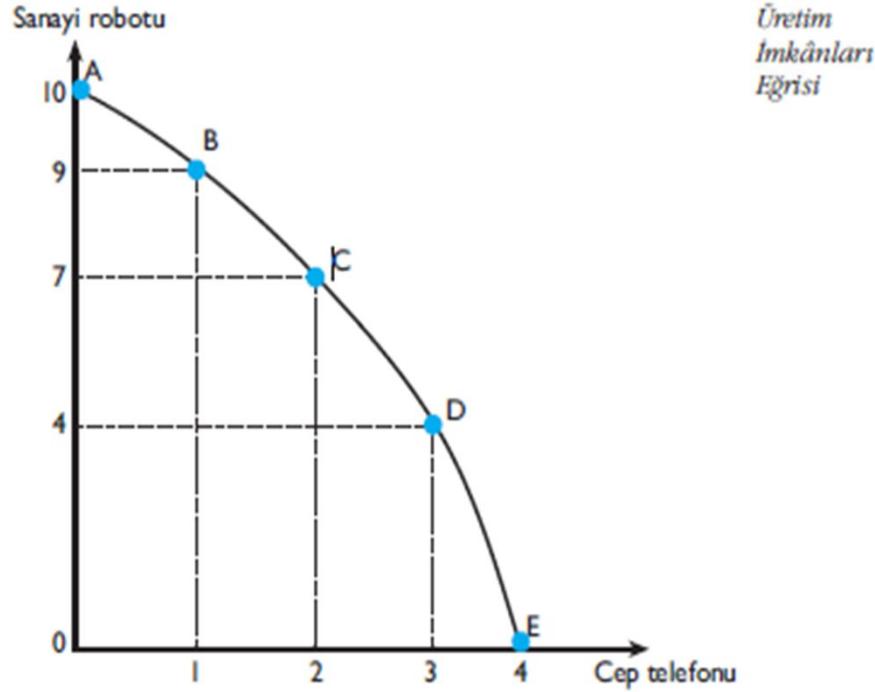
İKTİSADIN YÖNTEMİ

- **Terkip hatası**, birey için doğru veya iyi olan bir şeyin, grup için de mutlaka iyi veya doğru olacağı biçiminde algılanmasıdır. Futbol maçını ayakta izleyen bir seyirci, bazı pozisyonları daha iyi örebilir ve keyifli bir maç izleyebilir. Eğer tüm seyirciler aynı şeyi yaparsa, herkes için keyifli bir maç olmayabilir.
- **Nedenseme yanlışlığı** ise, olayların zamanlaması nedeniyle yapılan neden-sonuç ilişkisi ile ilgili değerlendirme hatasıdır. Arka arkaya olan iki olaya bakarak, birinci olayın ikinci olayın gerçekleşmesine neden olduğunu düşünebiliriz. Özellikle günlük görsel ve yazılı medyada yapılan hisse senedi piyasasına ilişkin günlük değerlendirmelerde bu tür nedenseme yanlışlıklarını sıkça görmek mümkündür.

ÜRETİM İMKANLARI MODELİ

Bu modelin dört temel varsayımı vardır.

1. Tüm üretim faktörlerinin miktarı sabittir. İşçi sayısı, makine ve ekipman miktarı, kamyon ve diğerlerinin sayısında bir değişiklik yoktur.
2. Tüm kaynaklar tam olarak kullanılmaktadır. İsteyen herkes iş bulabilmekte ve kullanılmayan kaynak söz konusu olmamaktadır.
3. Var olan teknoloji değişmemekte ve aynı kalmaktadır. Yeni icatlar söz konusu değildir.
4. Ekonomideki tüm ekonomik kaynaklar kullanılarak, sadece iki farklı mal üretilebilmektedir.

Üretim İmkânları Eğrisi

Sabit teknoloji ve eldeki tüm üretim faktörlerinin (kaynakların) kullanılmasıyla, elde edilebilecek tüm olası maksimum çıktı miktarını gösteren eğridir.

Tüm üretim kaynakları ile sadece sanayi robotu ve/veya cep telefonu üretilbileceği varsayımı altında, elde edilebilecek olası maksimum çıktılar, grafikte gösterilmektedir. (A,B,C,D,E)

A – sadece sanayi robotu üretilmesi durumu (10 birim çıktı)

E – sadece cep telefonu üretilmesi durumu (4 birim çıktı)

C – hem sanayi robotu hem de cep telefonu üretme durumu
(7 birim sanayi robotu ve 2 birim cep telefonu)

Artan fırsat maliyetleri yasası – bir mal daha fazla üretilmeye devam edilirse, o malın fırsat maliyeti artar.

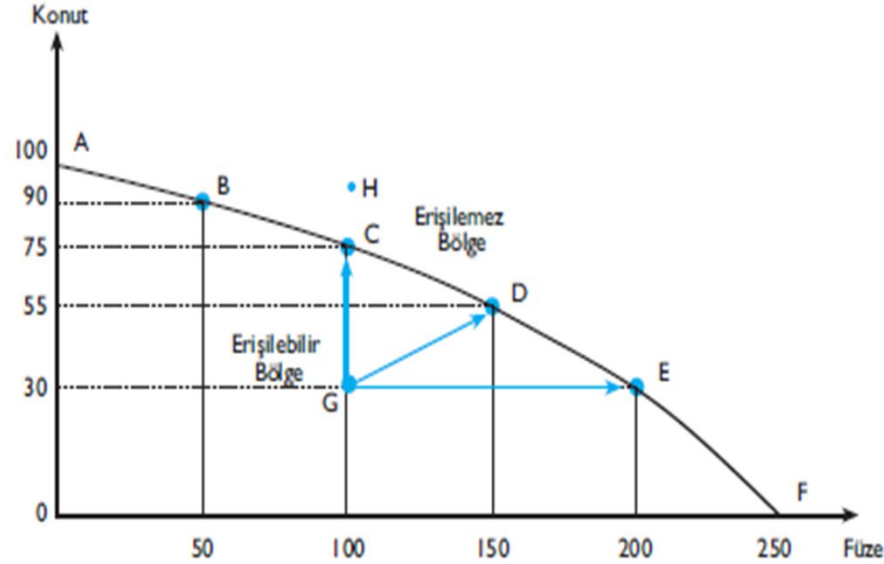
İktisadi Kavramlar ve Üretim İmkânları Eğrisi

Üretim imkânları eğrisi kullanılarak,

- kıtlık
- tercih
- fırsat maliyeti
- üretimde etkinlik / etkinsizlik
- işsizlik ve
- iktisadi büyüme

gibi farklı iktisadi kavramları açıklayabiliriz.

Üretim İmkânları
Eğrisi ve Farklı
İktisadi Kavramlar

- Üretim imkânları eğrisi, bir ekonominin üretim olanaklarını iki bölgeye ayırır; erişilebilir bölge ve erişilemez bölge.
- Eğrinin altında kalan bölgeler (G noktası gibi), erişilebilir üretim alternatiflerini gösterir.
- Eğri üzerindeki noktalar (A,B,C,D,E,F), tüm kaynakların kullanılması durumundaki üretim alternatiflerini gösterir (etkin sınır).
- Eğrinin dışında kalan bölgeler ise (H noktası gibi), eldeki tüm kaynakların kullanılması durumunda dahi erişilemeyecek bölgeyi gösterir.

Kıtlık, Tercih ve Fırsat Maliyeti

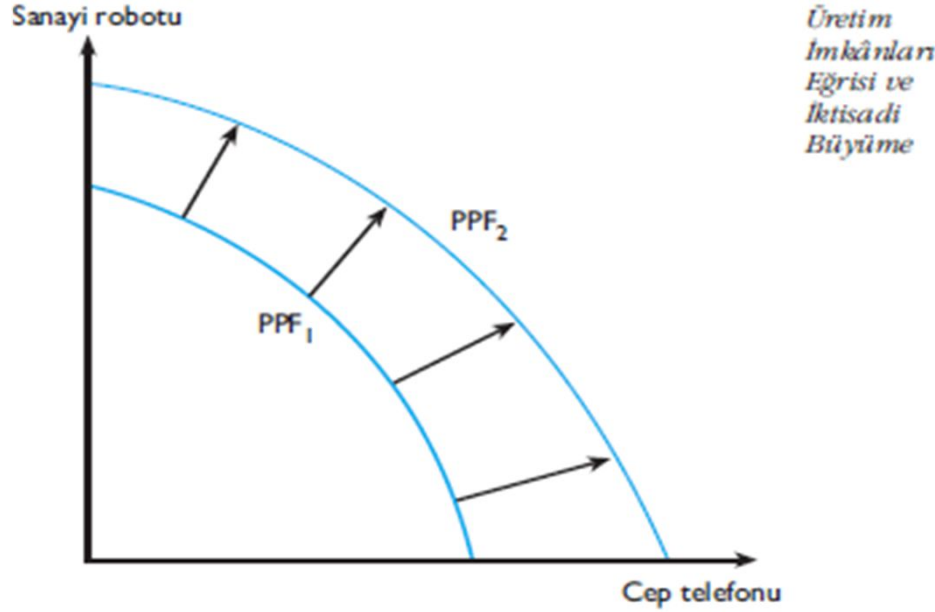
- Kıtlığın, sınırlı kaynakların, sınırsız istekleri karşılamada yetersiz olması durumu olduğunu biliyoruz.
- Kaynakların sınırlı olması durumu, üretim imkânları eğrisi ile gösterilmektedir.
- Mal bileşimleri ile ilgili tercihlerimiz, eğri üzerinde veya altında yer alan noktalarla sınırlıdır.
- Eğrinin dışında yer alan herhangi bir mal bileşimini seçmemiz olanaksızdır, çünkü bu mal bileşimini mevcut kaynaklarla üretmemiz mümkün değildir.

Üretimde Etkinlik

- Bir ekonominin üretimde etkin olabilmesi için, mevcut kaynaklar ve teknoloji ile maksimum üretimde bulunması gerekir.
- Üretim imkanları eğrisi (içbükey eğri) üzerindeki A,B,C,D,E, ve F noktaları , üretimde etkin olan noktalardır.
- Eğer ekonomi, mevcut kaynaklar ve teknoloji ile bu bileşimlerin ifade ettiğiinden daha az üretirse, kaynakların tümü etkin kullanılmıyor demektir.
- Ekonomi etkin olmadığı zaman, kaynaklardan bazıları atıl kalıyor demektir. Bu durumda, bir malın üretimini azaltmadan, diğer malın üretimini arttırmak mümkündür.

İşsizlik

- Ekonomide üretimde etkinlik sağlanamadığı zaman, üretim imkânları eğrisinin altında bir noktada malların üretimi söz konusu olur.
- Bunun nedenlerinden birisi, var olan kaynakların tamamının kullanılmaması olabilir.
- Örneğin, bazı işçiler işsiz kalıyor demektir. Oysa eğri üzerinde üretimde etkinliğin sağlandığı bir noktada üretim yapıldığında, böyle kullanılmayan (atıl) bir kaynak olmamaktadır. Dolayısıyla, işsizlikten söz edilemez.

İktisadi Büyüme

Üretim imkânları modelinin varsayımlarından olan, kaynakların ve teknolojinin sabit olduğu varsayımları geçerliliğini yitirdiğinde, üretim imkânları eğrisinin pozisyonu ve ekonominin potansiyel olarak üretebileceği maksimum üretim değişir.

- Bir ekonominin üretken kapasitesindeki artışa, **iktisadi büyüme** denir ve bu da üretim imkânları eğrisinin dışa doğru değişmesi ile gösterilir.

İKTİSADIN BÖLÜMLERİ

İktisat, iktisatçıların sordukları soruların tipine göre;
dört farklı kategoriye ayrılır.

- ✓ **Mikro ve Makro İktisat**
- ✓ **Pozitif ve Normatif İktisattır.**

Mikro İktisat ve Makro İktisat

- Mikro iktisat, iktisadın insan davranışı ve insanların piyasa, endüstri ve firma gibi nispeten küçük birimlerle ilişkili tercihlerini inceleyen bölümüdür.
- Buradaki temel yoğunlaşma konuları, bireysel firmalar ve hane halkları ile özellikle ürün ve kaynak piyasalarıdır.
- Mikro iktisadın temel konuları arasında, tüketici davranışı, fayda-maliyet analizi, firma kârlarının belirlenmesi ve ürün piyasalarındaki fiyatlama yer alır.
- Mikro iktisat bölümünde, bir ekonominin bireysel parçaları analiz edilmeye çalışılır.

Mikro İktisat ve Makro İktisat

- Makro iktisat ise iktisadın, bir bütün olarak ekonomiyi ve toplulaştırılmış ekonomik davranışını inceleyen bölümüdür.
- Makro iktisat; milli gelir, para, bankacılık, enflasyon, ekonomik büyüme gibi makro konuları inceler.
- Mikro iktisatta iktisatçılar tek bir fiyat üzerinde incelemede bulunurken, makro iktisatta genel fiyat düzeyi üzerinde dururlar.
- Mikro iktisat belirli bir mal veya hizmetin talebi ile ilgilenirken, makro iktisat mal ve hizmetlerin toplam talebi ile ilgilenir.

Pozitif İktisat

- Pozitif iktisatta, ne olduğu ile ilgilenilir. Pozitif iktisat, gerçekler ve neden - sonuç ilişkileri üzerine odaklanır.
- Burada tanımlama, teori geliştirme ve teorilerin sınanmasıdır.
- Pozitif iktisat, değer yargıları içermez. İktisadi olaylarla ilgili bilimsel açıklamalar oluşturulmaya çalışılır.
- Örneğin, Türkiye’de gelir vergisi oranları düşürüldüğünde, ekonomi daha hızlı büyür mü? Eğer büyürse, hangi oranda büyür? Bu büyümenin toplam istihdam üzerinde ne tür etkisi olacaktır gibi sorular, pozitif iktisat sorularıdır.

Normatif İktisat

- Normatif iktisatta ise iktisadi olaylar; ne olması gerekir ve ne olması daha iyidir bakış açısı altında irdelenmeye çalışılır.
- Normatif iktisat, ekonomi ile ilgili sorunları tanımlamak ve çözümler sunmak için kullanılır.
- Normatif iktisatta değer yargılarına dayanılarak, ekonominin nasıl olması ve arzulanan amaçlara ulaşmak için ne tür politikalar tavsiye edilmesi gerektiği belirlenir.

Normatif İktisat

- Pozitif iktisatta sadece gerçekler önemli iken, normatif iktisatta değer yargılarını da kullanmak gereklidir.
- Örneğin, bir iktisatçı, bazı yurttaşların yararlanacağı ama bazılarının da zarar göreceği bir kamu harcama kesintisini tavsiye ediyorsa, o iktisatçı normatif bir analiz yapıyor demektir.

EKONOMİK SİSTEMLER

- Bir ülkenin iktisadi sistemi ne olursa olsun, o ülkeyi yöneten iktidar kim olursa olsun veya ülke ne kadar zengin veya fakir olursa olsun, yanıtı aranan temel iktisadi sorunlar hepsi için aynıdır.
- Ne üretelim?, nasıl üretelim?, kim için üretelim?
- Bir ülkenin kullandığı iktisadi sisteme göre, hangi malların ne miktarda, nasıl ve kimler için üretileceği belirlenir.
- İktisadi sistemler; üretim faktörlerine kimin sahip olduğuna ve iktisadi faaliyetleri yönetme ve koordine etme yöntemleri ile birbirinden ayrılırlar.
- Ulusların tercih etmek zorunda oldukları, üç temel iktisadi sistem vardır; Sosyalist Sistem, Kapitalist Sistem, Karma Sistem.

Sosyalist Sistem

- Devlet büyük ölçüde kaynakların mülkiyetine sahiptir, yani kolektif mülkiyet vardır ve iktisadi karar verme sürecinde **merkezi iktisadi plan belirleyici** rol oynar.
- Hükümet tarafından atanan merkezi planlama örgütü üyeleri, üretim faktörlerinin nasıl kullanılacağı, hangi malların ne miktarda üretileceği, dağıtılacağı ve üretimin organizasyonu gibi hemen hemen tüm önemli iktisadi kararları alır.

Sosyalist Sistem

- Devlet, firmaların büyük çoğunluğuna sahiptir. Bu firmalar, ihtiyaçlara veya ekonomik kararlara göre değil, hükümet direktiflerine göre üretim yapar.
- Merkezi planlama örgütü, her işletmenin üretim amaçlarını, hangi kaynakları ne miktarda kullanacağını belirler.
- Ne kadar üretim malı ve ne kadar tüketim malı üretileceğine ve sermaye mallarının hangi sektörlerle ne miktarda tahsis edileceğine; merkezi planlama örgütü karar verir. Bu tür iktisadi sistemlerde, **merkezi plan** ile iktisadi faaliyetler yürütölmeye çalışılır.

Kapitalist veya Piyasa Sistemi

- Sosyalist sisteme alternatif olarak, iktisadi sorunların çözümü için, kapitalizm ve piyasa sistemi tercih edilebilir.
- Bu sistemde, üretim faktörleri özel mülkiyettedir ve iktisadi faaliyetlerin düzenlenmesi ve yönlendirilmesi **piyasalar ve fiyatlar** aracılığıyla yapılır.
- İktisadi faaliyetlere katılanlar sadece kendi çıkarlarını gözetirler. Bireyler ve işletmeler üretim, tüketim veya çalışma ile ilgili kendi kararlarını alarak, iktisadi amaçlarına ulaşmaya çalışırlar.
- Üretilen mallar ve hizmetler, kim almak istiyorsa ve alabilecekse onlara satılmak üzere piyasaya sunulur.

Karma Sistem

- Bu sistemlerin yerine daha yaygın olarak gözlenen iktisadi sistem, iktisadi sorunların çözümünde kapitalizm ile sosyalizmin bir bileşimini yansıtan **karma iktisadi sistemdir.**
- Bu sistemde, hem kapitalist hem de sosyalist sistemin çeşitli araçları kullanılır.
- Karma iktisadi sistemlere sahip günümüz ekonomileri, sosyalist ve kapitalist sistemlerin araçlarını kullanma derecelerine göre farklılaşırlar.

Karma Sistem

- Karma iktisadi sisteminde devletin görevi, ekonomik yaşamın yasal çerçevesini belirlemektir.
- Ayrıca devlet güvenlik ve eğitim gibi kamu hizmetlerini karşılamakta, fakat çoğu kararlar piyasa mekanizması yardımıyla alınmaktadır.

ÇALIŞMA SORULARI

- 1. Üretim faktörleri nelerdir, tanımlayabilir misiniz?*
- 2. Mikroiktisat ve makroiktisat konusuna girebilecek örnekler verebilir misiniz?*
- 3. Sosyalist, kapitalist ve karma ekonomik sistem uygulayan ülkelere örnekler verebilir misiniz?*

ÇALIŞMA SORULARI

4. *Bir ülkede yeni keşfedilen bir petrol rezervi, üretim imkanları eğrisini nasıl etkiler?*
5. *İki mal üretilen bir ülkedeki üretim imkanları eğrisine göre, 10.000 adet otomobil ve 500.000 ton buğday veya 8.000 adet otomobil ve 700.000 ton buğday üretilebilmektedir. 1 adet otomobil üretmenin fırsat maliyeti nedir?*

Haftaya görüşmek üzere...